

*Ольга РОМАНЧУК,
Світлана КРИШТАНОВИЧ
(Львів)*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 ПСИХОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Трансформація змісту бакалаврської підготовки психологів у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського в контексті Цілей сталого розвитку ООН [6; 9] відображає фундаментальне переосмислення ролі вищої освіти в умовах глобальної турбулентності та тривалої воєнної агресії. Сучасні виклики вимагають від вищої школи не просто трансляції теоретичних знань, а формування цілісної особистості, здатної забезпечувати сталий розвиток суспільства через підтримку ментального здоров'я, соціальну згуртованість та етичну відповідальність. Психологія в цьому процесі посідає стратегічне місце, оскільки добробуту особистості неможливо досягти без урахування екологічних, соціальних та економічних аспектів стійкості, що задекларовані у засадничому документі Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [9].

Теоретико-методологічне підґрунтя такої трансформації базується на концепції освіти для сталого розвитку, яка визначається як процес навчання впродовж усього життя, що підсилює когнітивні, соціально-емоційні та поведінкові виміри особистості. Згідно з рекомендаціями UNESCO [7], підготовка бакалаврів-психологів має зміщуватися від вузькоклінічного підходу до людиноцентричної парадигми, де внутрішня рівновага людини розглядається у нерозривному зв'язку з благополуччям громади. Ключовим поняттям у цьому контексті стає стійкість (резильєнтність) – здатність людини успішно долати труднощі, відновлюватися після стресу й адаптуватися до змін, зберігаючи при цьому психологічне благополуччя та продуктивність [4]. Як підкреслює академік В. Г. Кремень, сучасна освіта має формувати людину, яка не просто адаптується до змін, а стає їхнім суб'єктом, зберігаючи внутрішню цілісність та відповідальність перед майбутніми поколіннями [3]. Для майбутніх психологів це означає орієнтацію на Ціль 3 [6; 9], що

стосується міцного здоров'я, і Ціль 16 [6; 9], спрямовану на розбудову миру та сильних інституцій.

Трансформація змісту бакалаврських програм у ЛДУФК ім. Івана Боберського реалізується через упровадження принципів трансдисциплінарності й оновлення фундаментальних дисциплін. У межах курсів загальної та соціальної психології акцент зміщується на вивчення механізмів психологічного захисту в умовах війни та формування навичок побудови миру. Варіативні компоненти програми тепер включають такі напрями, як екологічна психологія, де вивчається взаємозв'язок між станом довкілля та ментальним здоров'ям, а також психологія інклюзії. Останнє безпосередньо корелює з принципом ООН «Нікого не залишити осторонь», оскільки бакалаври вчаться працювати з особами, які мають обмеження життєдіяльності внаслідок бойових дій. Кризова психологія та основи травматерапії стають обов'язковими елементами підготовки, що допомагає студентам оволодіти базовими інструментами допомоги вже на першому рівні вищої освіти.

Особливе місце в освітньому процесі посідає синергія психологічної підготовки, фізичної терапії та реабілітації, що є профільним вектором університету. Сталий розвиток передбачає популяризацію здорового способу життя як засобу зміцнення суспільної стійкості. У цьому контексті В. П. Степанов зазначає, що психологічне забезпечення рухової активності є ключовим фактором формування резильєнтності населення в умовах тривалого воєнного конфлікту [5]. Студенти вчаться використовувати засоби фізичної рекреації та спорту як інструменти соціальної інтеграції ветеранів і психологічного відновлення молоді, що є прямою реалізацією Цілі 3 [6; 9]. Такий інтегрований підхід дає можливість готувати фахівців, здатних розв'язувати складні завдання на стику ментального та фізичного здоров'я.

Цифровізація освіти, що є частиною Цілі 4 (Якісна освіта) [6; 9], вимагає від майбутніх психологів оволодіння інструментами дистанційної підтримки й етичного використання штучного інтелекту. Сучасний бакалавр має не лише володіти навичками онлайн-консультування, але й розуміти психологію кібербезпеки та вміти протидіяти дезінформації. Учений О. Кокун підкреслює, що цифрова компетентність психолога сьогодні є не просто додатковою

перевагою, а базовою умовою збереження професійної стійкості та забезпечення якості послуг у кризовий період [2]. У навчальні плани впроваджуються модулі з етичного використання цифрових даних, що сприяють формуванню відповідального фахівця в умовах інформаційного суспільства.

Практична складова навчання також зазнає суттєвих змін, орієнтуючись на волонтерську діяльність та соціально значущі проєкти. Сталий розвиток потребує від молоді активної громадянської позиції, тому практична підготовка студентів ЛДУФК ім. І. Боберського повинна проходити у центрах допомоги внутрішньо переміщеним особам та волонтерських хабах. Це допомагає майбутнім психологам формувати так звані «зелені навички» – здатність приймати рішення, що враховують довгострокові соціальні й екологічні наслідки. Важливим аспектом професійної підготовки стає навчання культури самозбереження та профілактики вигорання [8], адже сталий розвиток суспільства неможливий без збереження внутрішнього ресурсу тих, хто допомагає.

Отже, можна стверджувати, що трансформація підготовки бакалаврів спеціальності С4 Психологія у ЛДУФК ім. І. Боберського є стратегічною відповіддю на запити часу. Вона забезпечує перехід від академічної відстороненості до активної участі у розв'язанні глобальних і національних проблем. Випускник такої освітньої програми – це фахівець із життєстійкості, який володіє інструментами кризової допомоги, розуміє цінність інклюзії та здатний використовувати потенціал фізичної культури для відновлення людського капіталу України. Саме з огляду на викладене вища освіта стає надійним фундаментом для поствоєнної відбудови та стабільного майбутнього країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук І., Андрійчук С. Актуальність створення служби порозуміння в закладі освіти в умовах сучасних трансформацій : монографія. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. 350 с.

2. Кокун О.М. Життєстійкість і резилієнтність людини в сучасному світі: теорія, дослідження, практика: монографія. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 214 с.

3. Кремень В.Г., Луговий В.І., Саух П.Ю. Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. Т. 5. № 2. С. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5228>

4. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки «Ти як?»: методичні рекомендації для ЗВО. Київ : МОЗ України, 2024. 48 с.

5. Степанов В. П. Професійна стійкість бакалаврів психології в умовах воєнної агресії: досвід регіональних ВНЗ. *Педагогіка і психологія профтехосвіти*. 2026. № 1. С. 34–42.

6. Цілі Сталого Розвитку: офіційний вебсайт. Київ : Моніторингова платформа ЦСР в Україні, 2026. URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/> (дата звернення: 01.04.2026).

7. Education for Sustainable Development: A Roadmap. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802> (дата звернення: 01.04.2026).

8. The Sustainable Development Goals Report 2025: Special Edition for Conflict Zones. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/> (дата звернення: 01.04.2026).

9. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development : Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 / United Nations, General Assembly. URL: <https://docs.un.org/en/A/RES/70/1> (дата звернення: 01.04.2026).

Надія СКОТНА
(Дрогобич)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ ДОРОГОВКАЗ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Кожна епоха, кожен етап цивілізаційного поступу людства вносить нові вимоги, правові норми, моральні обов'язки, породжені змінами в розвитку економіки, науково-технічного прогресу. Цифрова епоха, становлення мережевого суспільства, новітні технології ХХІ ст. ставлять людей в ситуації до цього часу невідомі людству, породжують нові практики в діяльності людини, до цього часу невідомі або не масштабовані в таких обсягах.